

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

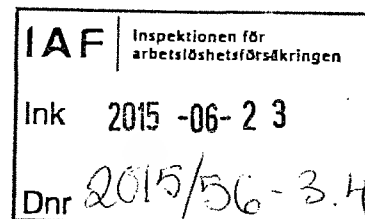
Mål nr
3927-14

meddelad i Stockholm den 22 juni 2015

KLAGANDE

[REDACTED]

Ombud: Förbundsjurist [REDACTED]
LO-TCO Rättsskydd AB
Box 1155
111 81 Stockholm

MOTPART

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen
Box 210
641 22 Katrineholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Stockholms dom den 9 maj 2014 i mål nr 4333-13, se bilaga

SAKEN

Arbetslöshetsförsäkring

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver underinstansernas avgöranden och förklarar att [REDACTED] inte är att betrakta som företagare i arbetslöshetsförsäkringens mening vid prövningen av hans rätt till arbetslöshetsersättning från och med den 13 januari 2012.

Dok.Id 160556

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

BAKGRUND

[REDACTED] är engagerad i [REDACTED]. Föreningen äger [REDACTED] som driver idrottsanläggningen Söråkers idrottsplats. Anläggningen drivs i huvudsak genom bidrag från Söråkers kommun. [REDACTED] är ordförande i både föreningen och bolaget och har firmateckningsrätt tillsammans med en annan ledamot.

I januari 2012 sade [REDACTED] upp sig från en heltidsanställning, anmälde arbetslöshet och ansökte om arbetslöshetsersättning från Unionens arbetslöshetskassa. Arbetslöshetskassan avslag [REDACTED] ansökan. Enligt kassan har han ett aktiebolag där han är personligt verksam och har firmateckningsrätt och därmed ett väsentligt inflytande. Därmed är han enligt kassans bedömning att betrakta som företagare i arbetslöshetsförsäkringens mening. Beslutet ändrades inte efter omprövning.

[REDACTED] överklagade kassans beslut. Såväl Förvaltningsrätten i Stockholm som Kammarrätten i Stockholm avslag hans överklaganden vad avsåg frågan om han var att betrakta som företagare.

YRKANDE M.M.

[REDACTED] yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen med upphävande av underinstansernas avgöranden ska slå fast att han inte är företagare i arbetslöshetsförsäkringens mening. Till stöd för sin talan anför han bl.a. följande. Han har inte redovisat någon inkomst av näringsverksamhet, han äger inte någon andel i [REDACTED] och engagemanget i den ideella föreningen ger honom inte några ekonomiska fördelar. Den tolkning av 34 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, ALF, som underinstanserna gjort har inte stöd i förarbetena och skulle leda till att t.ex. arbetstagarrepresentanter i aktiebolags styrelser liksom den verkställande direktören i ett aktiebolag skulle riskera att betraktas som företagare i arbetslöshetsförsäkringens mening.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen bestrider bifall till överklagandet och anför bl.a. följande. Bolagets verksamhet är per definition att anse som näringsverksamhet. [REDACTED] har i egenskap av ordförande med firmateckningsrätt i såväl föreningen som bolaget en position som gör att han kan utöva ett väsentligt inflytande över verksamheten. Därtill har han under januari–mars 2012 personligen utfört visst avlönat arbete i bolaget. Trots verksamhetens allmännyttiga syfte uppfyller han därför samtliga kriterier i 34 § ALF för att betraktas som företagare.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Den rättsliga regleringen m.m.

Enligt 34 § ALF avses med företagare fysisk person som bedriver sådan näringsverksamhet som avses i 13 kap. 1 § första stycket inkomstskattelagen (1999:1229), och som han eller hon personligen utför arbete i och har ett väsentligt inflytande över. Med näringsverksamhet avses förvärvsverksamhet som bedrivs yrkesmässigt och självständigt.

Vid bedömningen av om en sökande ska anses vara företagare enligt 34 § ALF ska, enligt 34 c §, arbete av ideell karaktär i verksamheten inte anses utgöra personligen utfört arbete.

I förarbetena till 34 § ALF anges bl.a. följande (prop. 2009/10:120 s. 77). Företagarbegreppet i arbetslöshetsförsäkringen har kommit att omfatta personer som inte är att betrakta som företagare enligt lagens intentioner. Det gäller t.ex. föräldrar i kooperativa barndaghem och personer som äger en fastighet som skatterättsligt betraktas som näringsfastighet men som inte i någon egentlig mening utgör näringsverksamhet. Utgångspunkten i regeringens förslag är att en person som betraktar sig som företagare och redovisar inkomst av

Mål nr
3927-14

näringsverksamhet enligt inkomstskattelagen bör anses vara företagare i den mening som avses i lagen om arbetslöshetsförsäkring. Sökanden måste uppfylla de kriterier som ställs på näringsverksamhet i inkomstskattelagen, nämligen att det ska handla om en varaktig och självständig verksamhet som drivs med vinstsyfte.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

Av rättsfallet HFD 2014 ref. 61 framgår att kravet i 34 § ALF att en företagare ska vara en fysisk person som bedriver näringsverksamhet i och för sig även omfattar den situationen att verksamheten bedrivs indirekt i ett aktiebolag. I det fallet hade sökanden utfört visst arbete i bolaget, hon ägde 49 procent av aktierna och var suppleant för sin make som var enda styrelseledamot och ägde resterande aktier. Vid en sammanvägning av omständigheterna fann domstolen att sökanden var att betrakta som företagare.

██████████ ägs av ██████████. Enbart det förhållandet att ██████████ är ordförande och firmatecknare i bolaget och föreningen kan inte anses innebära att han bedriver näringsverksamhet. Redan härav följer att ██████████ inte kan betraktas som företagare i arbetslöshetsförsäkringens mening.

Högsta förvaltningsdomstolen konstaterar vidare att prövningen av om ██████████ är företagare ska ske utifrån förhållandena den 13 januari 2012. Fram till dess var hans arbetsinsatser i bolaget av ideell karaktär och han har därmed, i enlighet med 34 c § ALF, inte personligen utfört något arbete på det sätt som avses i 34 §.

Överklagandet ska således bifallas, vilket innebär att ██████████ inte ska

Mål nr
3927-14

betraktas som företagare vid Unionens arbetslöshetskassas prövning av hans rätt till arbetslöshetsersättning från och med den 13 januari 2012.

[Redacted signature block]

I avgörandet har deltagit justitieråden [Redacted], [Redacted],
[Redacted], [Redacted] och [Redacted].

Målet har föredragits av justitiesekreteraren [Redacted].

KLAGANDE

[REDACTED]

Ombud: Förbundsjurist [REDACTED]
LO-TCO Rättsskydd AB
Box 1155
111 81 Stockholm

MOTPART

Unionens Arbetslöshetskassa
Box 701
101 33 Stockholm

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Stockholms dom den 21 maj 2013
i mål nr 15043-12, se bilaga A

SAKEN

Arbetslöshetsersättning

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

██████████ yrkar att kammarrätten ska slå fast att han inte är att anse som företagare. Till stöd för sin talan anför han bl.a. följande. Förvaltningsrättens dom har gått honom emot. En förutsättning för att få arbetslöshetsersättning vid godkänd bisyssla är att bisysslan inte utvidgas under arbetslösheten. Han är därför hänvisad till att inte utöka sitt arbete inom idrottsrörelsen vid äventyr av att han annars förlorar sin ersättning. I och med detta är hans rätt till ersättning behäftad med en inskränkning han inte skulle haft om han inte betraktats som företagare.

Prövningen av frågan om han är att anse som företagare ska utgå från tidpunkten för ansökan om arbetslöshetsersättning, den 13 januari 2012. Den ersättning han fått för det tillfälliga extraarbete han utfört för ██████████ ██████████ avser en tid efter ansökan. Ersättningen måste dessutom anses utgöra ett godtagbart symboliskt arvode för en tillfällig arbetsinsats. Enbart den omständigheten att en person är ordförande och firmatecknare i ett bolag medför inte att personen har ett väsentligt inflytande över bolagets verksamhet.

Unionens Arbetslöshetskassa bestrider bifall till överklagandet. Till stöd för sin talan anför arbetslöshetskassan bl.a. följande. Förvaltningsrätten har i den överklagade domen bifallit ██████████ yrkande om att arbetet ska anses utgöra bisyssla. ██████████ har därför beviljats arbetslöshetsersättning vilket innebär att domen inte kan anses ha gått honom emot. Han har därför inte rätt att överklaga domen.

Bolaget är ett privat aktiebolag och ska därför anses bedriva näringsverksamhet. Om avsikten är att bolagets verksamhet ska drivas i ett annat syfte än att ge aktieägarna vinst kan bolaget ombildas till ett aktiebolag med särskild vinstutdelningsbegränsning, vilket inte har gjorts i detta fall. Det arbete ██████████ utfört i aktiebolaget är av en helt annan karaktär än arbete i en kooperativ ekonomisk förening eller en bostadsrättsförening. Det

förhållandet att [REDACTED] fått lön talar för att arbetet inte varit av ideell karaktär. Oavsett om arbetet varit avlönat står det klart att [REDACTED] har utfört arbete i verksamheten.

SKÅLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 33 § andra stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291) får beslut överklagas av den som det angår, om det har gått honom eller henne emot.

[REDACTED] yrkade i förvaltningsrätten att arbetslöshetskassans beslut skulle upphävas, i första hand på grund av att han inte skulle anses vara företagare, i andra hand på grund av att hans arbete i bolaget och föreningen skulle anses utgöra bisyssla. Förvaltningsrätten ansåg att [REDACTED] arbete utgjorde bisyssla, vilket innebär vissa begränsningar av hans rätt till arbetslöshetsersättning, 39 a § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring (ALF). Förvaltningsrättens dom får därmed anses ha gått [REDACTED] emot. Han har alltså rätt att överklaga domen.

Frågan i målet är om [REDACTED] vid prövning av ansökan om arbetslöshetsersättning från och med den 13 januari 2012 är att betrakta som företagare i den mening som avses i ALF. Med företagare avses enligt 34 § ALF fysisk person som bedriver sådan näringsverksamhet som avses i 13 kap. 1 § första stycket inkomstskattelagen (1999:1229) och som han eller hon personligen utför arbete i och har ett väsentligt inflytande över.

Kammarrätten instämmer i förvaltningsrättens bedömning att bolagets verksamhet är att betrakta som näringsverksamhet och att [REDACTED] får anses ha ett väsentligt inflytande över verksamheten.

Frågan är då om det arbete [REDACTED] ostridigt har utfört är sådant personligen utfört arbete som avses i 34 § ALF. Vid denna bedömning ska

enligt 34 c § ALF arbete av ideell karaktär inte anses utgöra personligen utfört arbete.

I målet är utrett att det arbete [REDACTED] utfört har varit oavlönat fram till och med år 2011. För tiden januari till och med mars 2012 har han dock fått ersättning från bolaget för sammanlagt 51 timmars arbete med 150 kr per timme. En sådan timersättning kan enligt kammarrättens mening inte anses utgöra ett endast symboliskt arvode (jfr prop. 2009/10:120 s. 82 f. och 116). Kammarrätten anser mot den bakgrunden att det arbete [REDACTED] har utfört i verksamheten inte är av ideell karaktär utan får ses som personligen utfört arbete.

[REDACTED] ska därför betraktas som företagare vid prövningen av hans ansökan om arbetslöshetsersättning. I enlighet med förvaltningsrättens dom ska arbetet anses utgöra bisyssla. Överklagandet ska alltså avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 4).

[REDACTED]

kammarrättsråd
ordförande

kammarrättsråd

kammarrättsråd
referent

[REDACTED] [REDACTED]
kammarrättsfiskal
föredragande

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
Skatteavdelningen
Enhet 2

DOM
2013-05-21
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
15043-12

KLAGANDE

[Redacted]

Ombud: [Redacted]
c/o LO-TCO Rättsskydd AB
Box 1155
111 81 Stockholm

MOTPART

Unionens Arbetslöshetskassa
Box 701
101 33 Stockholm

ÖVERKLAGAT BESLUT

Unionens Arbetslöshetskassas beslut 2012-06-05

SAKEN

Arbetslöshetsersättning

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet på så sätt att [Redacted]
arbete i [Redacted] och [Redacted] förklaras utgöra bisyssla.
Det ankommer på arbetslöshetskassan att vidta de åtgärder som föranleds
av denna dom.

Dok.Id 312990

Postadress
115 76 Stockholm

Besöksadress
Tegeluddsvägen 1

Telefon
08-561 680 00
E-post:
forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax
08-561 680 01

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-15:00

BAKGRUND, YRKANDEN M.M.

Det överklagade beslutet

Unionens Arbetslöshetskassa (arbetslöshetskassan) beslutade den 5 juni 2012 att inte ändra sitt tidigare beslut att avslå [REDACTED] ansökan om arbetslöshetsersättning från och med den 13 januari 2012. Som skäl för beslutet angavs bl.a. följande. Som företagare i försäkringens mening betraktas den som är verksam och har ett avgörande inflytande över verksamheten. [REDACTED] är ordinarie styrelseledamot och firmatecknare i både [REDACTED] och [REDACTED]. Han har arbetat i båda verksamheterna under hela 2011 enligt insända arbetsintyg för företagare/näringsidkare. Från den 1 januari 2012 är han timanställd i aktiebolaget. Han och hans kompanjoner har valt att bilda ett aktiebolag vilket ägs av [REDACTED]. Hans uppgift om att han inte bedriver näringsverksamhet motsägs av det faktum att han tillsammans med nio kompanjoner driver [REDACTED] och att han tillsammans med två kompanjoner ansvarar för driften av [REDACTED] idrottsanläggning. Därmed bedriver han näringsverksamhet, är personligen verksam och har ett väsentligt inflytande över båda dessa verksamheter. Han betraktas som företagare.

[REDACTED] **tal**.

[REDACTED] yrkar att arbetslöshetskassans beslut ska upphävas, i första hand genom att han inte ska ses som företagare och i andra hand att hans arbete i bolaget och föreningen ska anses utgöra bisyssla, och att han ska beviljas rätt till arbetslöshetsersättning i enlighet med sin ansökan.

[REDACTED] anför bl.a. följande. Han har under många år arbetat ideellt inom idrotten. Han är med och driver den ideella idrottsföreningen

██████████ som i sin tur äger ██████████ som driver idrottsanläggningen ██████████ på uppdrag av ██████████. Under mer än tio års tid har han haft idrotten som största intresse och lagt ned mycket arbete med allt från bandyträning och isspolning till styrelsearbete inom den ideella föreningen och aktiebolaget. Han har under hela denna tid, alltså minst tio år, arbetat heltid parallellt med idrottsverksamheten. De arbetstimmar han varje vecka lagt ned på idrotten och uppgifterna inom föreningen har inte hindrat honom från att utföra heltidsarbete. Mot bakgrund av att han sade upp sig själv var han medveten om att han hade en karenperiod om 45 dagar innan han kunde få arbetslöshetsersättning. Under denna period tog han på sig att utföra ett visst mått av avlönat arbete i timanställning för ██████████ räkning; vaktmästarsysslor som totalt uppgick till 32 timmar för januari, 12 timmar för februari och 7 timmar för mars 2012. Arbetet utgjordes av sysslor liknande dem han tidigare utfört ideellt men som han nu fick lite ersättning för från ██████████
██████████.

Han och hans kompanjoner är eldsjälar inom idrottsrörelsen i Söråker med framförallt bandyn i fokus. Han är själv inte delägare i aktiebolaget ██████████. Det får anses tveksamt om verksamheten i ██████████ uppfyller kriterierna i 13 kap. 1 § inkomstskattelagen (1999:1229), IL. ██████████ är visserligen ett aktiebolag men endast för att man tog över det från kommunen som ett sådant. Kommunen ville inte ha med det att göra längre så man lät entusiasterna ta över. Det fanns ett vilande bolag i kommunen som inte var aktivt. De kunde få köpa bolaget av kommunen så att de kunde driva anläggningen med det. Det var förutsättningen för att få konstfrysning på anläggningen. Han var inte aktiv i det utan han var suppleant i styrelsen då. I dagsläget har de ett driftsbidrag från kommunen som de ska betala räkningar samt vaktmästarens lön med. Bolaget har en anställd person. De får lokalhyra från kommunen. De intäkter de har utöver driftsbidraget är

från att hyra ut plan och planhyran är fastställd av kommunen. Även ungdomsbidraget är fastställt av kommunen. Det finns inget egentligt vinstsyfte och det är inte fråga om förvärvsverksamhet. Vad gäller frågan om att påverka det ekonomiska utfallet så är de möjligheter som finns att spara på belysning, vatten och liknande eller att köpa mindre saker. Det finns inget annat sätt att öka vinsten.

Han har inte haft ett väsentligt inflytande över verksamheten i lagens mening. Det står tydligt i förarbetena att för att ha ett väsentligt inflytande ska inflytandet på verksamheten varit så starkt att det ekonomiska utfallet till stor del berott på dennes kompetens samt de åtgärder och ställningstaganden som han eller hon har gjort i verksamheten och så är inte fallet. Han har inte den kompetensen och han utför inte de åtgärderna att hans åtgärder ska ha inverkan på det ekonomiska utfallet. Han är inte delägare, har inga aktier, är inte VD och han har ingen tjänst som har det inflytandet. Han, [REDACTED] och [REDACTED] har redogjort för hur verksamheten bedrivs. Ingen i bolaget har egentligen möjlighet att påverka utfallet utan de får driftsbidrag samt bidrag till hyra.

Det är riktigt att han har utfört arbete i verksamheterna. Av utredningen framgår emellertid att ingen ersättning utgår för arbetet. Verksamheten drivs på ideell basis och bygger på intresse och frivillighet hos de delaktiga. Den typ av idrottslig verksamhet som utförts av honom och hans kompanjoner i [REDACTED], och det av föreningen ägda bolaget, utgör sådan typisk verksamhet som är av ideell karaktär och undantas från företagarbegreppet i ALF. Att en verksamhet för att vara undantagen enligt 34 c § ALF måste gå med förlust, vilket synes vara arbetslöshetskassans uppfattning, är felaktigt och saknar rättsligt stöd. Inte heller arbetslöshetskassans uppfattning om att ett arbete kan betraktas som ideellt endast om verksamheten saknar vinstsyfte och om den sökande inte har utfört något avlönat arbete har stöd i lag eller annan rättskälla. I förarbetena

anges tvärtemot att arbete kan vara av ideell karaktär även om verksamheten bedrivs i former som uppfyller kraven för näringsverksamhet. Det är korrekt att bolaget gått med vinst 2008-2009. Det handlar om ca 10 000 på en mångmiljonsomsättning. Senare har bolaget dock gått med förlust. Arbetslöshetskassan har inte haft fog för att betrakta honom som företagare.

För det fall förvaltningsrätten ändå anser att han är att betrakta som företagare i arbetslöshetsförsäkringens mening gör han gällande att hans arbete för [REDACTED] och [REDACTED] är att betrakta som bisyssla. Utredningen är sådan att det direkt i förvaltningsrätten går att konstatera att han uppfyller kriterierna för bisyssla istället för återförvisa målet till arbetslöshetskassan. Tills viss del synes en missuppfattning ligga till grund för kassans beslut. I brev den 28 mars 2012 intygar kassör [REDACTED] och styrelseledamot [REDACTED] att han inte har arbetat något på [REDACTED]. Vad de besvarade med detta intyg, och vad de trodde att informationen avsåg, var emellertid om han hade utfört avlönat arbete för [REDACTED] under 2011. Det har han inte gjort. Däremot har han under 2011, liksom för åren dessförinnan, arbetat oavlönat för aktiebolaget. Att ingen ersättning utgått anges också i utredningen, bl.a. arbetsintyg från mars 2012. På samma arbetsintyg är endast timmarna med styrelseuppdrag redovisade. [REDACTED] och [REDACTED] förklarar nu i intyg den 5 november 2012 att de missuppfattat frågan som ställts om hans arbete och endast besvarade den avseende avlönat arbete. Han har dock, vilket framgår av intyget, utfört ideellt arbete ca 5-15 timmar i veckan under 2011 och ända sedan 2009. 5-15 h/vecka är ett minimiantal. Det har varit fråga om bl.a. möten, isspolning, snöplogning och underhållsarbeten. D.v.s. samma typ av arbeten som han fått en liten ersättning för under de redovisade timmarna i början av 2012. Istället för att leja ut arbetet, som man normalt gjort när medlemmarna själva inte hunnit med under vintersäsongen, har han utfört detta denna

enstaka gång. Han har utfört arbete för [REDACTED] under lång tid parallellt med sitt heltidsarbete. Det har inte ifrågasatts i målet och styrks nu även genom intyg från [REDACTED] och [REDACTED]. Inte heller har dessa timmar på något sätt hindrat honom från att söka och vara redo att ta heltidsarbete. Han har fortsatt att utföra det ideella arbete han sysslat med under många år och som aldrig hindrat honom från att arbeta heltid eller stå till arbetsmarknadens förfogande. Han har, mot bakgrund av hur hans arbete inom [REDACTED] och sportcenter sett ut, inte utvidgat sin bisyssla under 2012 utan fortsatt med sitt arbete som vanligt. Den omständigheten att han fått betalt för några av timmarna genom ett tillfälligt påhugg – som han också här redovisat på kassakorten – innebär inte en utvidgning av bisysslan eftersom arbetsmängden inte ökat. Den ligger även för 2012 på uppskattningsvis mellan 5 och 15 timmar i veckan, även de inledande månaderna.

Till stöd för sin talan har [REDACTED] gett in en kopia av ett intyg daterat den 5 november 2012 undertecknat av [REDACTED] och [REDACTED].

Arbetslöshetskassans inställning

Arbetslöshetskassan anför bl.a. följande. [REDACTED] uppfyller de kriterier som uppställs i 13 kap. 1 § 1 stycket II, att det handlar om en förvärvsverksamhet som bedrivs yrkesmässigt och självständigt. Verksamheten har exempelvis under 2008 och 2009 genererat större intäkter än kostnader och därmed måste det anses att det bedrivs med ett förvärvssyfte. Det måste dessutom anses att verksamheten bedrivs regelbundet, varaktigt och i en inte alltför obetydlig omfattning. [REDACTED], som är engagerad i bolaget och sitter som ordförande med firmateckningsrätt, måste anses vara en person som driver näringsverksamhet. Som ordförande och med firmateckningsrätt har man

möjlighet att fatta avgöranden i bolaget oavsett om man utnyttjar den möjligheten eller inte. Arbete kan betraktas som ideellt enbart om verksamheten saknar vinstsyfte och den sökande inte har utfört något avlönat arbete. Det kan konstateras att bolaget i det fall som nu är för handen har ett vinstsyfte. Det kan även konstateras att [REDACTED] under 2012 har arbetat i verksamheten med timlön. Mot bakgrund av detta kan det arbete som utförts där svårigen betraktas som arbete av ideell karaktär. Detta oaktat att arbetet under vissa perioder varit oavlönat. [REDACTED] är även aktiv i [REDACTED]. Föreningen måste i egenskap av moderföretag till bolaget anses vara så nära sammankopplad med bolaget att [REDACTED] engagemang i denna bör bedömas på samma sätt som hans engagemang i bolaget. Han är därmed att betrakta som företagare dels genom sitt arbete i bolaget, dels genom sitt engagemang i föreningen.

Fråga uppkommer då om hans engagemang kan anses utgöra bisyssla. Arbetslöshetskassan anser att det är visat att [REDACTED] varaktigt utfört arbetet i bolaget och föreningen vid sidan av heltidssysselsättning. Det är inte visat att arbetet utökats och inte heller har det framkommit något annat hinder för att anse det som bisyssla. Arbetslöshetskassan anser därmed att det är visat att arbetet utgör bisyssla. Ett beslut om att fastställa bisyssla, nedlagd tid och inkomsten från bisysslan bör fattas av kassan i ett grundbeslut. Det ska ske en beräkning och det kan behövas en komplettering i denna del. Detta bör göras av arbetslöshetskassan i ett grundbeslut. Målet bör därför återförvisas till arbetslöshetskassan.

Muntlig förhandling

Förvaltningsrätten har den 23 april 2012 hållit muntligt förhandling i målet. Vid den muntliga förhandlingen har [REDACTED] och [REDACTED] hörts som vittnen efter åberopande av [REDACTED].

██████████ uppgav bl.a. följande. Han har varit aktiv i föreningen ██████████ som äger ██████████ sedan 1999. Han är nu ordförande eftersom ██████████ klivit av p.g.a. omständigheterna. 2006 drev han och en person till en fråga genom kommunen att få driva en konstfrusen bandybana. Motprestationen för dem var att de skulle ta över driften genom ett aktiebolag som kommunen skulle avyttra till dem. På den vägen blev han, ██████████ och ██████████ invalda i ██████████. Det var tidigare kommunens anläggning och de drev den med kommunala medel. Kommunen vill att idrottsföreningarna ska ta över driften av idrottsanläggningarna. De själva var väldigt intresserade av att få en konstfrusen anläggning byggd och deras motprestation var att ta över driften i vad de kallar för "driftsbolaget" – ██████████. Man kan väl säga att det var ett nödvändigt ont. De fick köpa aktiebolaget som var ett vilande bolag som kommunen ville bli av med. Det var väl enklaste sättet. Man kan säga att de blev en byggherre av den konstfrusna bandyplanen. Man kan inte säga att verksamheten drivs med vinstsyfte eller är en yrkesmässigt driven verksamhet. Verksamheten drivs med driftsbidrag från kommunen. Det ska i princip vara ett nollsummespel. Han vet inte om de har ett mål att det varken ska gå med vinst eller förlust. Men det är ett driftsbidrag som är grunden och så har de två hyresgäster, Söråkers FF (fotboll) på sommaren och Söråkers IF (bandy) på vintern. Sedan kan det vara någon annan klubb i närheten som hyr något men det är i princip fullt med de två föreningarna som hyresgäster. Intäkterna kommer från driftbidraget och lokalhyran. Det handlar om allmännyttan av något slag. Han och ██████████ lägger ned ca 3 timmar per dag 7 dagar i veckan under säsong. Det är föreningen som byggt den konstfrusna banan. Det finns både bilder och dagböcker över hur mycket tid de lagt ned i bygget av anläggningen, ideellt. Det är nog 2 000 timmar och varken han eller ██████████ har fått någon ersättning för det.

[REDACTED] uppgav bl.a. följande. Han började som förälder i föreningen för sju år sedan, som ledare för 5 år sedan och i själva bolaget för 2 eller 3 år sedan tror han. Han har varit med i styrelsen hela tiden eftersom han varit ansvarig för en av grupperna. Man sitter då på en plats i styrelsen för att alla ska få vara med och föra talan för sitt lag. Vad gäller intyget den 28 mars 2012 så trodde de att de skulle svara på frågan som om den gällde avlönat arbete. Det är ideellt arbete som de utför allihop där nere. 15 timmar per vecka är ett minimum om man ska leda ett lag och hjälpa till runt omkring. Det blir snarare mer än 15 timmar än mindre. Verksamheten är absolut inte en form av vinstdrivande verksamhet. Det finns inget vinstintresse över huvud taget. Att det är ett aktiebolag beror bara på att de tog över ett aktiebolag av kommunen. Man kan egentligen inte säga att [REDACTED] som ordförande haft ett sådant inflytande att hans kompetens och de åtgärder han gjort har avgjort hur mycket bolaget gått med vinst eller förslut. Han är inte enväldig utan de är en styrelse tillsammans och sådana beslut kan inte en person fatta. Den tid de lägger ned är inte fråga om att tjäna pengar. Det kostar istället, man får betala för bil och tid man lägger ned på fritiden, men det gör han gärna. Man gör det för att det är roligt och för att man ser att ungdomarna och ledarna trivs och mår bra.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Förvaltningsrätten har att ta ställning till om arbetslöshetskassan har haft fog för sitt beslut att avslå [REDACTED] ansökan om ersättning fr.o.m. den 13 januari 2012. Frågan blir inledningsvis om [REDACTED] varit att anse som företagare i arbetslöshetsförsäkringens mening.

Med företagare avses enligt 34 § lag (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, ALF, fysisk person som bedriver sådan näringsverksamhet som avses i 13 kap. 1 § första stycket IL (1999:1229)

och som han eller hon personligen utför arbete i och har ett väsentligt inflytande över. Med näringsverksamhet avses enligt 13 kap. 1 § första stycket IL förvärvsverksamhet som bedrivs yrkesmässigt och självständigt.

Företagarbegreppet inom arbetslöshetsförsäkringen reformerades genom den lagändring som trädde i kraft den 5 juli 2010. I förarbetena till de nya reglerna anges bl.a. följande. Utgångspunkten är att en person som betraktar sig som företagare och redovisar inkomst av näringsverksamhet enligt IL bör anses vara företagare i den mening som avses i lagen om arbetslöshetsförsäkring. Det huvudsakliga kriteriet för att betraktas som företagare blir att personen bedriver näringsverksamhet enligt 13 kap. 1 § första stycket IL (jfr prop. 2009/10:120 s. 77 ff.). Enligt 13 kap. 1 § inkomstskattelagen, IL, räknas till inkomstslaget näringsverksamhet inkomster och utgifter på grund av näringsverksamhet. Med näringsverksamhet avses enligt bestämmelsen förvärvsverksamhet som bedrivs yrkesmässigt och självständigt. Den sökande måste därmed uppfylla de kriterier som ställs på näringsverksamhet i inkomstskattelagen, nämligen att det ska handla om en varaktig och självständig verksamhet som bedrivs med vinstsyfte (prop. 2009/10:120 s. 78). Frågan om en verksamhet bedrivs med vinstsyfte ska avgöras utifrån en samlad bedömning i varje enskilt fall. Prövningen ska vidare ske utifrån en objektiv bedömning. Det avgörande är inte om verksamheten går med vinst varje år utan om syftet är att den ska gå med vinst. Den omständigheten att någon fortsätter att bedriva en verksamhet som går med underskott år efter år kan dock vara en omständighet som tyder på att det saknas ett vinstsyfte (se t.ex. RÅ 1968 not. 509). Avsaknaden av ett vinstsyfte behöver dock inte, åtminstone gällande juridiska personer, hindra att verksamheten betraktas som näringsverksamhet förutsatt att den inte är i allt för begränsad omfattning (RÅ 1998 ref. 10). Om bolagets verksamhet helt eller delvis ska ha ett annat syfte än att ge vinst till fördelning mellan

aktieägare ska detta, enligt 3 kap. 3 § aktiebolagslagen (2005:551), anges i bolagsordningen.

Av utredningen i målet framgår att [REDACTED] under aktuell period var ordinarie styrelseledamot och firmatecknare i [REDACTED] som äger [REDACTED] vari han var ordförande, ordinarie styrelseledamot och firmatecknare (firman tecknas två i förening av ledamöterna). [REDACTED] driver enligt utredningen i målet idrottsanläggningen [REDACTED] på uppdrag av [REDACTED]

Förvaltningsrätten prövar inledningsvis om [REDACTED] bedriver näringsverksamhet enligt 13 kap. 1 § IL. Ett aktiebolag är typiskt sett ett sådant subjekt vars verksamhet går ut på att generera vinst. Om bolagets verksamhet helt eller delvis ska ha ett annat syfte än att ge vinst till fördelning mellan aktieägare ska detta anges i bolagsordningen. Vad som anges i [REDACTED] bolagsordning är inte anfört i målet. Några handlingar som visar detta finns heller inte i utredningen. Förvaltningsrätten finner att vad som har anförts i målet gällande verksamhetens vinstsyfte inte i tillräcklig grad kan anses visa att bolaget objektivt sett inte bedrivs med vinstsyfte. Förvaltningsrätten finner mot denna bakgrund att verksamheten får anses utgöra näringsverksamhet.

Frågan är då om [REDACTED] kan anses ha ett väsentligt inflytande över verksamheten i [REDACTED]. Med väsentligt inflytande avses enligt förarbetena att inflytandet på verksamheten varit så starkt att det ekonomiska utfallet till stor del berott på dennes kompetens samt de åtgärder och ställningstaganden som han eller hon har gjort i verksamheten (se prop. 1992/93:150 bilaga 8 s. 65). För att avgöra om så har varit fallet måste en sammanvägning av samtliga relevanta omständigheter göras i varje enskilt ärende (prop. 2009/10:120 s. 77 f.). [REDACTED] har anfört att han inte har ett väsentligt inflytande över verksamheten eftersom han

inte har den kompetensen, att de åtgärder han utför inte ska ha inverkan på det ekonomiska utfallet, att han inte är delägare, inte har några aktier, inte är VD och inte har en tjänst som har det inflytandet. Han har vidare anfört att ingen i bolaget har egentlig möjlighet att påverka utfallet eftersom de får driftsbidrag samt bidrag till hyra från kommunen. Förvaltningsrätten finner dock att [REDACTED] till följd av sin ställning som ordförande, ordinarie styrelseledamot och firmatecknare får anses ha ett väsentligt inflytande över verksamheten.

Nästa fråga blir då om [REDACTED] personligen utfört arbete i verksamheten. Vid bedömningen av om en sökande ska anses vara företagare enligt 34 § AFL ska arbete av ideell karaktär i verksamheten inte anses utgöra personligen utfört arbete (34 c § AFL). Vid införandet av nämnda paragraf anförde regeringen i förarbetena bl.a. följande. Föräldrar som tillsammans bedriver en kooperativ ekonomisk förening i syfte att ordna sin egen barnomsorg och styrelseledamöter i bostadsrättsföreningar riskerar att betraktas som företagare enligt då gällande bestämmelser. Det arbete som en enskild lägger ned i en sådan verksamhet är normalt inte av omedelbar ekonomisk karaktär. Arbetet är snarare av ideell karaktär, även om verksamheten bedrivs i former som gör att den uppfyller kraven för näringsverksamhet. Företagarbegreppet i arbetslöshetsförsäkringen borde enligt regeringen begränsas så att denna typ av arbete inte omfattas. Arbetsinsatser som är naturliga för t.ex. en medlem i en kooperativ ekonomisk förening eller i en bostadsrättsförening och som i regel kan utföras vid sidan av ett arbete medför därmed inte att en person betraktas som företagare i lagen om arbetslöshetsförsäkring. Inte heller den omständigheten att personen har mottagit ett mer symboliskt arvode för sådant arbete bör resultera i annan bedömning (2009/10:120 S. 82-83 och 117). Av utredningen i målet framgår att [REDACTED] under flera år fram t.o.m. 2011 utfört oavlönat arbete för [REDACTED] och [REDACTED] har dock under januari, februari och mars 2012

utfört avlönat arbete i [REDACTED]. Förvaltningsrätten finner mot bakgrund av vad som framkommit i målet att [REDACTED] personligen har utfört arbete i [REDACTED] enligt 34 § ALF. Förvaltningsrätten kan därmed inte komma till annan slutsats än att han är att anse som företagare enligt 34 § ALF.

Frågan är då om det arbete [REDACTED] utfört kan anses utgöra bisyssla. Med bisyssla avses enligt 39 § ALF sådant arbete i anställning eller näringsverksamhet som den sökande före arbetslöshetens inträde under minst tolv månader utfört vid sidan av sin heltidssysselsättning. I förarbetena till nämnda bestämmelse framgår att bisysslans omfattning inte får utvidgas i omfattning eller hindra den sökande från att anta ett lämpligt heltidsarbete. Det väsentliga har dock ansetts vara att den sökande klarar av att ha den extra sysselsättningen vid sidan av sin heltidssysselsättning (prop. 2009/10, *Trygghetssystemen för företagare*, s. 93).

I målet är numer ostridigt att [REDACTED] arbete utgör bisyssla. Skäl för Förvaltningsrätten att göra en annan bedömning finns inte. Det saknas anledning för förvaltningsrätten att återförvisa målet till arbetslöshetskassan. Överklagandet ska således bifallas på så sätt att [REDACTED] [REDACTED] arbete ska anses utgöra bisyssla. Det ankommer på arbetslöshetskassan att vidta de åtgärder som föranleds av denna dom.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV3104/1 A).

[REDACTED]
rådman

Nämndemännen [REDACTED] (skiljaktig), [REDACTED] och [REDACTED] [REDACTED] (skiljaktig) har också deltagit i avgörandet.

[REDACTED] har föredragit målet.

Skiljaktig mening

[REDACTED] och [REDACTED] anför följande. Det är [REDACTED] som äger [REDACTED]. Av vad som framkommit i målet får anses framgå att det inte föreligger ett vinstsyfte med verksamheten.

Verksamheten kan mot denna bakgrund inte anses utgöra näringsverksamhet enligt 13 kap. 1 § IL. [REDACTED] är således inte att anse som företagare i arbetslöshetsförsäkringens mening. Överklagandet ska därmed bifallas på så sätt att han förklaras inte vara företagare.